

DELAJSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—, Oglas po ceniku. — Izhaja vsako soboto kjutrja

Bodimo politično aktivni!

Zadnjič je zapisal naš list, da spada naše delavstvo politično v organizacije Jugoslovanske radikalne zajednice. Člankar ima prav!

Politični in politično-gospodarski forumi so tisti, pred katerimi se v veliki večini reže kruh delavstvu v tem in onem oziru. Delavstvo je sestaven del občine, banovine in države. Občine so tiste edince, ki morejo veliko napraviti v socialno-političnem oziru. Če vzamemo vprašanje brezposelnosti, lahko rečemo, da so nekatere slovenske občine pokazale precejšnje uspehe. Lajšale so bedo brezposelnega delavstva, česar mesto njih najbrže nihče ne bi storil pri sedanjih nazorih: »Naj brezposelni postopajo delajo«, ko pa nihče ne pove, kje naj dobe delo. Uprava občine razpolaga s svojo davčno močjo in lastnimi dohodki. Občinski možje odločajo, za kaj se naj porabi denar, kakor tudi lahko poiščejo še neizžrpane vire za nove dohodke. Če sede v občinskem odboru delavci, lahko marsikaj napravijo za svoj stan. Če pa stoji delavstvo ob strani, tudi ne more imeti nobenih uspehov.

In banovina! Koliko je šele tu raznih možnosti socialno-političnega udejstvovanja in zastopanja delavskih koristi. — Končno pa še državni zbor, kjer se odloča o splošno važnih stvareh, recimo o rečeh, ki zanimajo vse delavstvo države. V parlamentu se odloča o usodi vsega delavstva v državi.

To vse mora upoštevati naše delavstvo in se mora po tem ravnati radi svojih lastnih koristi. Dr. Krek in njegovi tovarishi, prvi naši delavski voditelji, so nam pokazali, po katerih potih naj pride delavstvo do političnega udejstvovanja. Ustvarili so enotno strankarsko organizacijo vsega slovenskega katoliškega delovnega ljudstva, ki je ohranila ta svoj značaj tudi po vojni in prešla pod novimi prilikami v JRZ. Če se je lahko naše delavstvo moglo uveljavljati politično v skupni organizaciji z ostalimi stanovi preje, se lahko tudi sedaj in se bo lahko v bodoče. Krščansko misleče delavstvo se mora zavedati, da stoji pred njim ideal krščanske ureditve družbe in da je njegova zgodovinska dolžnost, delati za takšno ureditev v vseh prilikah roko v roko s krščansko mislečimi pripadniki ostalih stanov. Dr. Krek se ni motil s svojim širokim obzorjem kot se lahko motijo dandanes nekateri s svojim plitvim mišljenjem. Predvsem pa je za vsakega pravega krekovca izključeno, da bi stopal v politično borbo z organizacijo, katere načela so tuja krščanstvu, ki so mu nasprotna in ki ima na svojem programu zapisano svobodomiselnost ter brezboštvo, in kakršnih organizacij danes žalibog kar mirgoli okrog nas.

Za JRZ se je opredelila naša stara stranka s svojim voditeljem. V tej novi stranki hočemo delati, kot smo delali v stari za svoje pravice. To se zavedajmo: Delavci bomo v stranki toliko veljali, kolikor bomo v njej močni! Čim večje število nas bo, močnejši bo naš glas na občinskih zborih krajevnih organizacij in tem bolj gotovo bomo izvolili svoje tovariše v njeno vodstvo. Ko smo nezadovoljni, če se naša vprašanja rešujejo prepočasi, če je premalo združevalne svobode za strokovno organizacijo, če prihajajo sem ter tja od raznih oblasti ukrepi, ki jih smatramo za nesocijalne, ali ni naravnost naša dolžnost, da gremo v to stranko, ki predstavlja večino poštenih Srbov, Slovencev ter Bosancev in Hercegovcev, in tam povemo: To in to ni prav, to in to hočemo ter zahtevamo! Ali ni naša dolžnost, da se v stranki uveljavimo in si preko nje izbojujemo priznanje naših pravic?

Drugi nam gotovo niso in ne bodo v stranki rezali sami od sebe belega kruha. Vsak je sam svoje sreče kovač, pravi naš pregovor. JRZ bo toliko delavska, kolikor bomo mi delali v tej smeri. Pustimo nergaštvo! Ozrmo se na dr. Kreka! Kot pravi demokratje postanimo delavci najbolj borbeni oddelki JRZ, njena avantgarda, nosilci idej in — uspehi ne bodo izostali, kot je bilo to v dr. Krekovih časih.

Dogodki v Rusiji in naši marksisti.

Stalin se kaj malo briga za proteste, ki mu jih pošiljajo socialisti in komunisti iz inozemstva in ki jih je med drugim podpisal sam predsednik francoske vlade L. Blum. Čisti s svojo železno metlo kar naprej in je dosedaj dal zapreti že 25 tisoč svojih nasprotnikov. Ječe v Rusiji so že tako prenapolnjene, da morajo zapirati jetnike po vojašnicah. Sedaj je prišla na vrsto vdova po pokojnem Ljenu Krupskaja in predsednik sveta ljudskih komisarjev (ministrski predsednik) Molotov. Krupskaja, ki je veljala pri komunistih kot najzvestejša čuvarica Ljenuove dedščine, je bila aretirana in izgnana v Sibirijo. Molotova je mislil Stalin tudi zapreti, na prigovarjanje Vorošilova ga pa bo dal samo izgnati v inozemstvo, ker se mu ne zdi preveč nevaren. — Zelo zanimivo je zasledovati, kako vplivajo Stali-

nova pometanja na njegove rdeče bratce pri nas. Ko so padli usodni streli v Moskvi, ki so končali življenje 16 rdečim generalom, je našim socialistom in komunistom kar sapo zaprlo. Skrajša se niso mogli znajti. V »Delavski politiki« se samo na kratko pisali o barbarskih usmrčitvah. Še sedaj se niso mogli prav orientirati. V »Delavski politiki« priobčujejo članek bivšega voditelja avstrijskih socialistov dr. Otona Bauerja, v katerem skuša ta rdeči general nekako opravičiti Stalina, češ, da je pač moral na ta način premagati in ostrašiti opozicijo, ki mu je rastla čez glavo. Na tak način prati zamorca, je res težavno delo in »Delavski politiki« se ne bo posrečilo, da bi zabrisala porazne vtise moskovskih grozodejstev v vrstah marksistov in komunistov.

Državljanska vojna v Španiji.

Španski uporniki so dosegli sedaj že take uspehe, da o končnem izidu bratomorne vojne ni mogoče več dvomiti. Po padcu trdnjave Irun so se na severni fronti začeli boji za San Sebastian. Uporniške čete so zasedle fort Guadalupe pred San Sebastianom brez boja in sedaj je samo vprašanje kratkih dni, da bodo dobile v oblast tudi San Sebastian. Nato pride na vrsto glavno mesto baskijske province Bilbao in s tem bo vsa severna obala v rokah upornikov. Delo upornikov na severni fronti je močno olajšano, ker je nastal razkol med Baski in komunisti. Komunisti in anarhisti hočejo namreč razrušiti in požgati tudi San Sebastian ter Bilbao, predno bi ju zasedle uporniške čete, kar pa Baski ne odobravajo, ker so ta mesta njihova glavna središča. Na zahodni fronti se nadaljuje prodiranje proti

Madridu. Čete polkovnika Yague so le še 4 km oddaljene od Toleda, kjer bo polkovnik osvobodil oblegane španske kade in častnike, ki se že mesec dni branijo v toledski trdnjavi Alcazar. Čete generala Franca so zmagale pri Talavere in potisnile rdeče nasprotnike po dolini reke Tajo za 25 km nazaj. Španska tragedija se bliža polagoma, pa gotovo svojemu zaključku. Med tem, ko uporniki zmagujejo, si prizadeva rdeči diktator Largo Caballero v Madridu, da bi reorganiziral svojo armado. Sedaj dela velike priprave za mobilizacijo ter bi rad spravil na noge armado 500.000 mož. Inozemski poznavalci razmer v rdečem ozemlju pa dvomijo, da bi se komunistom posrečila mobilizacija, ker se je večina kmečkoga prebivalstva in meščanov izvenmadriških mest začela obračati od komunistov.

Knjižnice Delavske zbornice.

Kdo zastuplja našo mladino?

Pri nekem dijaku so organi javne varnosti napravili preiskavo. Fant je namreč bil ovaden, da je v službi komunizma. Na podstrešju hiše, kjer fant stanuje, so našli javni organi mnogo obtežilnega materiala (brošur, lepakov, okrožnic, ročno tiskarno in drugo). V stanovanju pa niso našli javni organi našli ničesar drugega kot zbirko knjig, ki govore o Rusiji, o marksizmu, o socializmu, ki hvalijo boljševiški sistem, se norčujejo iz krščanstva, vere, Boga itd.

Ko je javni organ videl to skladovnico knjig, je zaklical: »Tukaj je torej rešitev uganke, zakaj je ta fant komunist. Iz teh knjig je črpal krive nauke, ki so ga privedli tako daleč, da je danes postal agent kominterne. V imenu zakona proglašam te knjige za zaplenjene!«

Tedaj pa se je osumljenec opogumil in rekel: »Te knjige niso moje in sem si jih

izposodil v knjižnici Delavske zbornice. Prosim, poglejte stampiljke!«

Državni organ pogleda in vidi, da ima večina knjig stampiljko knjižnice Delavske zbornice.

Tako je torej! Nočemo seveda reči, da je Delavska zbornica komunistična in da sedé v njej komunisti, toda kdor pogleda knjige, ki jih izposojuje zlasti mladini, bo videl, da more dobiti mladina danes ravno v knjižnicah Delavskih zbornic res marksističen strup, ki je podlaga in temelj za poznejši vstop med komuniste.

Odločno zahtevamo, da se vse javne knjižnice, zlasti pa še knjižnice Delavske zbornice, takoj očistijo vsega marksističnega strupa. Ali plačujemo delavci prispevke za Delavsko zbornico mar zato, da se za ta denar zastuplja naše ljudstvo in preganjajo katoliške delavske organizacije?!

„Delavska politika“ se vojskuje na Španskem.

Mariborski rdeči generali se spoznajo na špansko vojno ter se v svoji »Delavski politiki« hudo vojskujejo in neprestano »zmagujejo«. Pred šestimi tedni so »zmagovali« po vsej Španiji, sedaj pa se s svojimi zmagami čimdalje bolj umikajo proti Madridu. V zadnji številki »Delavske politike« so mariborski rdeči generali »zmagali« še pred Irunom, potem ko so njihovi španski sodrugi mesto

sežgali in razstrelili ter nato junaško zbežali čez mejo v rdečo Francijo, kjer so našli toplo zavetje. »Delavski politiki« privoščimo, naj le krepko naprej »zmaguje« na dosedanji način, ker bo kmalu zaključila svoje »zmage« s padcem Madrida, obenem pa opozarjamo rdeče mariborske generale, da pošljejo španskim sodrugom one 4 Din, ki so jih zbrali v Mariboru, da bodo »zmage« čim popolnejše.

Komunisti na delu s peklenjskimi stroji.

Dne 9. septembra dopoldne je nastala eksplozija v železniškem vagonu brzovlaka proge Dunaj—Trst in sicer na Semmeringu. Eksploziral je peklenjski stroj, ki je bil montiran v potniški košari. Eksplozija je uničila vagon in je pokvarila

progo. Človeških žrtev ni bilo. Kmalu za tem je eksploziral sličen peklenjski stroj v potniški košari na dunajskem zapadnem kolodvoru. Oblasti so prepričane, da gre za komunistično delo.

Kdo polni taborišča za prisilno delo v Rusiji?

Duhovniki in menihi.

Med ujetniki taborišča za prisilno delo so zastopane vse vrste ljudi, tudi duhovniki in menihi. Do leta 1923 so vodili boljševiki boj proti Cerkvi in veri tako, da so prirejali brezbožna zborovanja, na katerih so govorili brezbožniki proti veri. Na ta zborovanja so prihajali tudi duhovniki, ki so nastopali kot govorniki ter so navadno pobili vse trditve brezbožnikov. Ta zborovanja sovjetom torej niso prinesla zaželenih uspehov, zato so ustanovili takozvano »živo cerkev«. S tem so hoteli prinesiti zmešnjavo v pravoslavno cerkev in vero samo podkopati. Duhovniki »žive cerkve« so živali tako, da je bilo tudi sovjetskim mogotcem odveč. Verno ljudstvo jih je odklanjalo in se njihove verske službe ni udeleževalo. Torej zopet ni bilo uspeha. Zato so mogotci Čeke sklenili, cerkve visoko obdavičiti, jih polagoma zapreti ali izročiti v drugačno porabo. Duhovnike, menihe in cerkvene služabnike pa je Čeka, kolikor jih niso zverinsko pomorili, poslala na prisilno delo v severna taborišča. Kisselev-Gromov piše, da je bilo 1. maja leta 1930 tam okrog 10.000 duhovnikov in menihov. Čekisti so z duhovniki silno grdo postopali in vpričo njih kar najbolj mogoče bogokletno govorili. Navedel bi lahko strašne, srce pretresajoče prizore.

Kazaki.

Tudi Kazaki z Dona, Kubana in Tereka so polnili ta taborišča. Kakor znano, so bili Kazaki silno zvesti svojim carjem, in zato so se boljševikom tudi najbolj upirali. Odtod je izviralo satansko sovraštvo do njih. Klali so jih, požigali njih stanice in, ker se niso uklonili, so jih v letih 1923 do 1925 poslali čez 40.000 v severna taborišča in vsi so bili obsojeni po 10 let na prisilno delo. Strašni prizori so se odigravali pri tem preseljevanju. Leta 1930 je bilo le še 1500 teh Kazakov pri življenju, vsi drugi so pomrli pri prisilnem delu v gozdovih in pri delu novih cest ob finski meji.

Zasebniki in advokati.

V severna taborišča je prišlo tudi mnogo zasebnikov in raznih podjetnikov, ki so prišli navskriž s sovjetskimi postavami. Če se hoče, se pri vsakem človeku najde kak pregrešek. In ravno takrat je prišel v navado ta-le stavek: »Če je en človek tu, kak paragraf kazenskega zakonika se bo že našel zanj.« In vsak, za kogar so oblasti izvedele, da je izrekel te besede, je bil obsojen na več let prisilnega dela. Zlasti po letu 1926 so sovjeti začeli divjati zoper razne zasebnike. Zapirali so jih, pošiljali na sever brez kake sodnijske preiskave. Tudi žene so morale

Prizor iz prisilnega dela v boljševičkem raju.

iti ž njimi, otroci so se razpršili, premoženje so jim pa sovjeti konfiscirali. V le, tu 1927 je v teku dveh tednov prišlo v ta taborišča 4765 hišnih posestnikov in 113 advokatov. Advokate so pograbili za to, da niso mogli več prizivov delati na višje oblasti. Taka je sovjetska pravica.

Kmetje.

Glavni stan, ki prihaja v ta taborišča, so pa kmetje. Na stotisoče kmetov je bilo poslanih na prisilno delo. Kmet se drži svoje zemlje, je neodvisen, zato se je tudi lahko ustavljal sovjetski oblasti. Stalin je izprevidel, da dokler ni zlomljen odpor kmetov, ni zagotovljena zmaga komunizma v Rusiji. Zato je sklenil, kmetom odvzeti vse imetje in napraviti skupna gospodarstva: kolhoze. V vas je prišel odposlanec iz Moskve ali iz kakega drugega kraja, sklical je kmete skupaj in je govoril: »Lastninska pravica je ostane kapitalistične dobe, zato morajo vsi kmetje svoja posestva oddati in jih izročiti v skupno gospodarstvo ali kolhoz (skrajšano iz: kolektivno hojajstvo). Kdor pa noče stopiti v kolhoz, je sovražnik sovjetske oblasti, sovražnik socializma, in ne sme več imeti prostora v Zvezi socialnih socialističnih republik (ZSSR, kot sovjeti Rusijo imenujejo). Večina kmetov se je seveda dala vpisati v kolhoze. Nekateri so pa vedeli iz listov, da je pristop v kolhoze prostovoljen, in niso pristopili. Vsi ti so bili kot sovražniki države z družinami vred poslani v taborišča za prisilno delo, njihova posestva so pa konfiscirali za kolhoze. Nekateri kmetje so pa, ker so videli, da bodo morali vstopiti v kolhoze, svojo živino prodali, ali so jo doma zaklali in pojedli. Tudi ti so bili kot sovražniki države poslani na prisilno delo, njih žene in otroci so bili naseljeni v drugih krajih, posestva pa konfiscirana za kolhoze. Kmetov je bilo v teh taboriščih silno veliko, obsojeni so bili navadno na 10 let prisilnega dela.

Delavci.

Tudi delavci prihajajo v ta taborišča. Večkrat radi neznanosti malenkosti. V to-

varni za olje v Kijevu je bil nek delavec obsojen na pet let prisilnega dela, ker je ukradel nekaj solnčnic. Par dni pozneje so drugega delavca zalotili pri jednaki kraji. Bil je pozvan pred sodišče, kjer je izjavil, da zasluži mesečno le 45 rubljev, ima ženo in pet otrok. In žena je iz solnčnic spekla kolač za vso družino. Sodnika je bilo sram, da bi takega reveža obsodil in mu je dal le ukor. Tako je bil ta oproščen, oni pa obsojen na pet let prisilnega dela. Navedel bi lahko še več takih zgledov. Tako se deli pravica v sovjetskem raju.

Čujte še ta-le zgled! V začetku l. 1930 je prišlo v taborišče 12 delavcev iz tovarne za železo v Harkovu. Zakaj? Njih hudo delo je bilo v tem: Boječ se kolektivizacije, je pribežal v Harkov nek kmet. Iskal je dela, hodeč od hiše do hiše, a ga ni mogel najti. Spal je na kolodvorih in pod milim nebom. Ni imel denarja, ne živil, od lakote onemogel, se je zgrudil pred neko hišo. Nekdo ga je videl in je poklical delavce iz bližnje tovarne na pomoč. Delavci so naglo napravili iz desk nelo rakev in so umirajočega kmeta položili vanjo. Na rakev pa so zapisali besede: »Končujem načrt prve petletke, drugega pa začnem.« Sovjetska oblast je spoznala te besede za protirevolucionarne in 12 delavcev je bilo za pet let obsojenih na prisilno delo na severu Rusije.

Vojaki.

Celo vojaki rdeče armade »obiskujejo« ta taborišča. Leta 1930 jih je bilo tam 8976. Nek kmet je pisal sinu-vojaku, kaj pravi, ali bi stopil v kolhoz ali ne. Sin je pismo čital, čitali so ga tudi tajni agenti Čeke. In našli so paragraf, da je vsled te malenkosti sin bil obsojen na prisilno delo in sicer na podlagi odstavka 53 paragrafa 10 dotične uredbe.

Iz takih vzrokov pošilja Čeke svoje podanike v taborišča smrti na Solovecke otoke, po Evropi pa plačani agenti kominterne govore zapeljanim ljudem o sovjetski »svobodi« in o »sovjetskem raju«. Kaka laž, kakšno hinavstvo!

Politične vesti.

Angleški kralj v Belgradu. Angleški kralj Edvard je končal svoj dopust, katerega je prebil na svoji jahti v Jadranem in Egejskem morju. Iz Carigrada se je odpeljal s posebnim vlakom skozi Bolgarijo, kjer ga je sprejel kralj Boris, ter dospel v pondeljek v Belgrad. Naš knez namestnik Pavle se mu je peljal nasproti do postaje Lapovo ter je vstopil v dvorni voz angleškega kralja. V Belgradu je kralj Edvard izstopil, se odpeljal na dvor kneza Pavla, potem pa v njegovem spremstvu napravil kratek sprehod po belgradskih ulicah, nakar se je odpeljal naprej.

Dr. Korošec namestnik dr. Stojadinoviča. Predsednik vlade dr. Stojadinovič je odpotoval v inozemstvo in sicer najprej v Bukarešto, kjer se bo sestal z rumunskim predsednikom vlade Tatarescom, potem pa bo odpotoval v Bratislavo na konferenco Male antante. V času njegove odsotnosti bo nadomeščal predsednika vlade notranji minister dr. Anton Korošec.

Konferenca Male zveze. V Bratislavi se sestanejo v soboto 12. t. m. državni Male antante k konferenci, ki bo trajala do 14. t. m. Zunanji ministri dr. Stojadinovič, dr. Krofta in Antonescu bodo pretresali važna vprašanja sedanjega političnega položaja. Po konferenci jih bode sprejel čehoslovaški predsednik Beneš.

Dr. Maček je bolan. Hrvatski voditelj dr. Maček je zbolel na ušesu. Bil je že operiran, vendar se njegovo stanje ni popravilo. Bajbe bo potrebna še ena operacija.

Državni kongres nemške narodno socialistične stranke je prišel zborovati 8. septembra ob milijonski udeležbi v Nürnbergu. Na strankin kongres za leto 1936 se je pripeljal na Marijin praznik popolne Hitler, katerega so sprejeli z vsemi slovesnostmi med zvonjenjem. Državni kongres se vrši tokrat pod parolo »Proti boljševizmu«. Udeležence je pripeljalo v krasno okrašen Nürnberg 3000 posebnih vlakov.

Štiriletka v Nemčiji. Zgoraj beležimo, da je sklican kongres narodnosocialistične stranke v Nürnberg pod parolo: Neizprosni boj boljševizmu! Hitler je nadalje v svojem govoru napovedal za Nemčijo 4 letko, ki bo prinesla Nemcem tudi go-

spodarsko osvoboditev. Tekom štirih let bo postala Nemčija neodvisna od inozemstva glede sirovin. Nemci bodo po preteku 4 let vse izdelovali doma. Končno je Hitler še posebno poudaril izjavo, da se Nemčija ne odpoveduje kolonijam in bo on izpeljal to borbo do konca.

Omiljenje kulturnega boja v Nemčiji. Divjanje hitlerjevcev v Nemčiji proti katoliški Cerkvi se bo menda omililo. Hitler je izdal naredbo, da se začasno ukinejo vsi procesi proti katoliškim duhovnikom in redovnikom. Kakor znano, so nemške oblasti te procese vprižarjale samo zaradi tega, da bi škodovala ugledu Cerkve. Učinek pa je bil baš nasproten, ker so se katoličani še bolj oklepali duhovščine. Hitler je menda sprevidel, da borba proti katoličanom bolj škoduje njemu, kakor Cerkvi, pa je začel popuščati.

Študentje! Tudi vašim domačim bo prav, ako boste povedali, da kupujete tam, kjer je za vas najugodnejše, to je v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in v Ptuj!

Zbližanje med Francijo, Poljsko in Italijo. Veliko presenečenje je povzročil inspektor poljske vojske general Rydz Smigly, ki se je na povratku od obiska v Franciji nenadoma pojavil v Italiji, namesto da bi se vrnil nazaj na Poljsko. Poljski general se je ustavil v Benetkah, kjer se je sestal z italijanskim državnim podtajnikom Bastianinijem. Njegov posest v Italiji spravlja v zvezo z željo Francije in Poljske, naj bi se prijateljstvo med obema državama še izpolnilo z zvezo z Italijo, tako da bi vse tri velesile tvorile nekako izhodišče za pomirjenje Evrope. Med Parizom in Varšavo bodo v bodoče trajni stiki glede vseh zunanjepolitičnih vprašanj in ti stiki naj bi se izpolnili z italijanskim prijateljstvom. Poleg tega si Francija zelo prizadeva, da bi spravila Poljsko in države Male antante, ki se dosedaj niso preveč razumele zaradi zveze med Poljsko in Nemčijo. To ne bo lahka naloga, ker obstoja med Poljsko in Češko že star spor, ki se je tekom zadnjih let močno zaostрил.

Oboroževanje Francije. Kot odgovor na nemško dveletno vojaško službo je Francija izdelala nov oboroževalni program, ki ga bo izvedla v petih letih. Stroški so proračunani na 14 milijard frankov. Novi izdatki se bodo porabili za izboljšanje in nabavo vojnega materijala, zvišalo se bo število častniškega zbora, utrdile se bodo nove točke na obali itd. Kakor vidimo, se

tudi Francija kljub socialistični vladi oborožuje. Socialisti so proti vojni samo takrat, kadar niso na oblasti. Če pa pridejo na krmilo, se oborožujejo prav tako kakor fašisti. Tudi tu se pozna razlika med socialistično teorijo in prakso.

Hudi nemiri na Francoskem. Francijo je zajel zaradi komunističnih hujskarij nov stavkovni val. Pričelo je štrajkati nad 1000 kovinskih delavcev. Stavka bi naj vlado prisilila, da bi se odrekla nevtralnosti glede španske državljanske vojne. V Clermont Ferrand je prišlo do burnih spopadov in so štrajkajoči delavci navalili na profekturo in so jo zasedli. Vlada je odposlala v ogroženo mesto vojaštvo, ki je po kratkem boju vrglo nasilneže iz magistrata. Dne 10. sept. se je sestala vlada k izredni seji, na kateri je zavzela svoje stališče napram grozečim nemirum in glede zadržanja proti Španiji.

Blum preživlja težke čase. Ljudska fronta se je na Francoskem začela krhati. Voditelj socialistov in predsednik vlade Blum vidi, da ne more z glavo skozi zid in da mora ohraniti nevtralnost Francije, magari samo na videz, četudi prihajajo španski sodrugi v silne škripcice, iz katerih se ne bodo mogli izmotati. Blumovi zavzniki komunisti pa mu to nevtralnost močno zamerijo. Oni bi hoteli, da pomaga Francija španskim komunistom odkrito, pa četudi riskira s tem novo svetovno vojno. Blum je imel te dni v Parizu velik shod, na katerem je skušal opravičevati svojo politiko. Komunisti pa so nahujskali delavske mase, ki so vprizorile potem po mestu demonstracije proti socialistom in Blumu.

Trgovci, kupujte šolske potrebščine za domače šole pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru ali v Ptuj!

Ponesrečen komunistični puč na Portugalskem. Španski uporniki, ki hočejo osvoboditi nesrečno državo rdečega terorja, imajo močno oporo v sosednji Portugalski, od koder dobivajo pomoč iz inozemstva. Komunistem se zaveda, da ne bo mogel streti upora, če ne odreže upornikom portugalskega zaledja. Ker tega ne more z vojaško močjo, je kominterna poskušala vprižoriti komunističen puč na samem Portugalskem. Njeni agenti so naščuvali posadki dveh križark, da ste se uprli. V terek jutraj sta začeli uporni križarki nenadoma obstreljevati mesto. Trdnjavske baterije pa so takoj odgovorile z ognjem. Po nekaj zadetkih sta se uporni križarki udali. Posadka je bila na obeh aretirana in zaprta, nad prestolico pa je vlada proglasila obsedno stanje. Upor se je ponesrečil in komunizem je zopet za eno lekcijo bogatejši.

Stalina bo najbrž strla bolezen. Že nekaj časa razglašajo iz Pariza v svet vesti, da je diktator Rusije hudo bolan in da so poklicani 3 zdravniki iz inozemstva, ki naj ugotovijo zdravstveno stanje bolnika, a so se morali zavezati, da svojega mnenja ne bodo obešali na veliki zvon. S Stalinom je že bajbe tako daleč,

Domače vesti.

Naš mladi kralj v Mariboru. Dne 9. septembra je naš mladi kralj posetil v avtomobilu preko Ljutomera, Gornje Radgone in drugih krajev v Slov. goricah Maribor. V drogeriji Kanc je kupil filme za svoj fotografski aparat. Obiskal je Slomšekov grob, kjer mu je banovinski arhivar g. profesor Baš razložil zasluge svetniškega vladike za Slovence. Pred vhomom na staro pokopališče je izročila majhna deklica kralju šopek. Kralj si je še ogledal naprave kopalnišča na Mariborskem otoku, odkoder se je odpeljal s spremstvom v Dravograd, od tam na Otiški vrh in nazaj na Bled. Kjerkoli je narod prepoznal mladostnega vladarja, je bil navdušeno pozdravljen.

Smrt župnika. V Desklah pri Gorici je umrl v starosti 68 let g. Vinko Mežan, župnik. Rajni je bil doma iz Bleda in je nad 30 let župnikoval v Desklah.

Zlatoporočnica. V Podgorju pri Slovenjgradcu sta obhajala zlato poroko 80letni Ivan Jevšnik in njegova 72 let stara žena Marija. Zlati ženin je še tako krepek, da hodi vsako nedeljo dve uri daleč v cerkev.

Občinske volitve bodo 11. oktobra t. l. v novo ustanovljenih občinah: Polensak, št. Janž na Dravskem polju in Slovenja vas.

Banska uprava je na splošno zadovoljstvo razrešila dosedanjo upravo okrajne hranilnice v Slov. Bistrici. Za gerenta je imenovan zdravnik g. Jernej Černe.

Ž 90. dopolnjenim letom še čita časopis brez ožal in celo kosi Florjan Romih, posestnik v Brezjah v župniji Dobje na Štajerskem.

Umrl v visoki starosti 94 let. V Zagorju ob Savi so pokopali 94letnega Martina Drnovšek, ki je bil najstarejši Zagorčan. Leta 1866 se je na Italijanskem udeležil bitke pri Kustoci. Leta 1875 je stopil v službo pri zagorskem rudniku in je delal v cinkarni celo po 15 ur dnevno. Zaposlen je bil v cinkarni do obustavitve obrata. Nato je delal kot kurjač pri apnenici do svoje upokojitve v 83. letu. Imel je 7 otrok, od katerih so nekateri že umrli.

Stariši, ki dajete denar za šolske potrebščine, opozorite svoje otroke, da kupujejo v Tiskarni sv. Cirila!

da govorijo o njegovem nasledniku, ki bi naj postal dosedanji vojni komisar Vorošilov.

Rusiji grozi glad. Boljševiški časopis »Pravda« v Moskvi poroča, da povzročita letošnja žetev velike skrbi sovjetski vladi. Kolektivna gospodarstva so popolnoma odpovedala in žitna letina je mnogo slabša, kakor se je pričakovalo. Poleg tega so državni organi pokradli ogromne količine žita ter ga prodali. Rusija letos ne more računati, da bi izvažala žito, ker ga bo mnogo premalo za prehrano njene prebivalstva. List opozarja na veliko nevarnost lakote, ki preti letos velikim ruskim pokrajinam.

Člani sovjetske ruske vlade: Stalin I., Stalin II., Stalin III., itd.

Vojno stanje v Palestini. Arabski rodovi v Palestini se še niso pomirili. Nepristano se dogajajo spopadi med arabskimi tolpmi in angleškimi vojaki. Ker civilna oblast ne more napraviti reda, je prešla vsa uprava v roke generala Gilla, obenem pa je Anglija poslala v Palestino tri nove divizije vojaštva. Anglija je sedaj pripravljena, da bo zatrla vsak upor v potokih krvi.

Neodvisnost Sirije. Francija je priznala Siriji, katero je od konca vojne upravljala, sedaj neodvisnost. V sredo je bila med obema državama podpisana posebna pogodba.

Japonska kriza. Na Japonskem se pripravila nova vladna kriza. Vojaški krogi namreč niso zadovoljni s sedanjim delom vlade ter delajo na tem, da pridejo na krmilo drugi možje.

skih cigaret. Tihotapsko blago je last pomožnega kuharja Adolfa Bednarika iz Dunaja. Kazen bo znašala 50.000 Din. Aretirali so kuharja in njegovega pomočnika.

Skrajno podivjani nočni napadalec. Marica Flego, 36letna delavka v Hutterjevi tovarni v Melju v Mariboru, je šla 5. septembra krog polnoči iz Studencev v Maribor. Sledili so ji neznan moški in pri dravski brvi ji je eden iztrgal košarico z 21 Din gotovine in zginil. Drugi jo je z boksrajem udaril v bok in ji je prerezal z nožem roko do kosti. Surovine so se nato razbežale.

Nov način sleparstva. V Mariboru se je pojavil zadnje dni moški, ki je z vso spretnostjo pred ženske metal prstane iz medij in s steklom mesto kamna. Prstan je pobral, ga pokazal ženski in je bil pripravljen, ji najdeno dragoceno prepustiti. Na ta način sta prefriganemu sleparju nasledili dve ženski in sta plačali med in steklo s kovači in stotaki.

Slepar z dragocenim prstanom dalje na delu. Zgoraj poročamo, da se je pojavil v Mariboru pred nedavnim moški, ki je metal pred ženske na ulici ničvredne medene prstane in jih ogoljufal za par sto Din. Pretkani goljuf se je podal iz Maribora v Celje in Ljubljano, kjer je pri ženskem spolu uspešno nadaljeval svoj trik. V Ljubljani ga sicer še niso prijeli, pač pa so ugotovili, da gre za starega znanca policije Štefana Kovaček, ki je rodom iz Zagreba.

Za las ušel smrti. V Koških pri Mariboru je stopil na železniški prelaz 22letni delavec Mirko Novak po noči v trenutku, ko je pripeljal mimo vlak. Lokomotiva je zgrabila Novaka, ga vlekla nekaj časa po tiru in ga odvrгла s hudimi poškodbami in jarek ob progi.

S strehe padel in podlegel poškodb. Streho garaže v Cankarjevi ulici 23 v Mariboru je pometal 77letni sluga pri trgovcu Hausmaningerju Jurij Lešnik. Pri padcu se je na znotraj tako hudo poškodoval, da je umrl v bolnici.

Poskus vzloma in vlom. Ko po počitnicah pričnejo srednje šole in se plačuje šolnina, so v lomi v blagajni ravnateljstev za razne vlomilce velika privlačnost. V noči se je spravil še neodkrit vlomilec nad blagajno mariborske klasične gimnazije. Popot pri navrtavanju je zbu-

Svoji k svojim ne sme biti samo prazna beseda! Zato kupujte v Tiskarni sv. Cirila.

dil ravnatelja, ki je prepodil drznega dolgooprstnega. — Več sreče nego v gimnaziji je imel najbrž isti uzmovci v Miński ulici v Mariboru, kjer je bilo v noči na 4. septembra vplomljeno v starinarstvo Ivana Samuha. Vlomilec je odnesel nakita, srebrnine, gotovine in raznih predmetov za 40.000 Din.

Obešil se je v Studencih pri Mariboru 40 letni železniški sluga Ivan Korosec.

Delavca našel ubitega. Delavec tovarne za dušik v Rušah je našel v gozdiču Dobrava pri Rušah ne daleč od ceste ubitega 25letnega delavca Ignaca Vrbljača. Ubiti bi bil moral nastopiti nočno službo v ruški tovarni. Skrivnostni umor preiskujejo orožniki in so aretirali pod sumom krivde dve osebi.

Pri obiranju fižola je kača pičila v Zgornjem Radvanju pri Mariboru 37letno železničarjevo ženo Ano Hecl. Zatekla se je po pomoč v bolnišnico.

Z drugega nadstropja stanovanja v Koroščevi ulici v Mariboru je skočila 16letna laborantinja Ana Bratina. Zlomila si je levo roko ter nogo in ima hude poškodbe na glavi.

Kaznjence smrtno obračunal s tovarišem. — Dne 7. septembra zjutraj so našli v jetnišnici mariborskega okrožnega sodišča mrtvega kaznjence Antona Uranjeka. Rajni je bil 52 let star delavec, nekoliko slaboumen in je prestajal radi tatvine petmesečno zaporno kazen. Ker so bili na trupu znaki nasilne smrti, so izvršili obdukcijo, ki je tudi potrdila, da je podlegel Uranjek prizadanim poškodbam. Njegov sojetnik je priznal, da je v noči Uranjeka nabil, ker je bil slaboumen in ni dal miru. Sojetnik bo najbrž obtožen uboja.

Ubil se je pri padcu z voza na Muti 71letni gospodar Gregor Skutnik.

Posledica nepravilnega ravnanja z orožjem. V mariborsko bolnico so prepeljali 39letnega posestnika Ivana Javornika iz Polane pri Slivnici. Ravnal je tako neprevidno s samokresom, da se je sprožil in ga je zadela krogla v trebuh.

Za tatvino 40 Din 4 mesece strogega zapora. 33letni delavec Luka Črešnjik iz Kokavice pri Crni je izmaknil iz zaklenjene omare Valentinu Krofu 40 Din. Črešnjik je bil v Mariboru 3. septembra radi te kraje obsojen na 4 mesece strogega zapora.

Nesreča dijaka. Janko Berčič, 12letni dijak in sin strojnika iz mariborske moške kaznišnice, je skakal s poda v slamo. Pri skoku je priletel na priostren kol, ki je tičal v slami. Kol se je fantu zasadel skozi stegno in so ga prepeljali v bolnico.

Napad. V ptujsko bolnico so prepeljali 61letnega viničarja Jožefa Matjašiča od Sv. Lovrenca v Slov. goricah. Pri zaslišanju je izpovedal, da ga je napadel brez vsakega poviča s planko neki možki in ga je hudo ranil na glavi.

Napad v spanju. Lovrenc Lipnik, 22letni delavec iz Kaple, je zaspal. V spanju ga je napadel neznanec in mu je prizadel tri hude zadržaje z nožem na glavi. S tretjim sunkom z nožem mu je malodane odrezal nos. Lipnik se je zatekel v mariborsko bolnico.

Padel pod voz. 32letni viničar Anton Kocmur od Sv. Urbana pri Ptujju je padel pod z gramozom naložen voz, ki mu je močno poškodoval desno nogo. Oddal se ga v ptujsko bolnico.

Občinski svet v Slovenjgradu je razpustila banska uprava. Vodstvo občinskih poslov je poverjeno dr. Jožefu Piceju.

Nov gasilski dom bo slovesno blagoslovljen v nedeljo 13. t. m. na Ptujski gori.

Usodepoln padec z motornega kolesa. V Rogoznici pri Ptujju je padel z motornega kolesa in si je pretresel možgane 46letni trgovec Ivan Vrblj.

Na celjsko realno gimnazijo se je letošnje šolsko leto vpisalo 1022 dijakov. Od teh je 695 fantov in 327 deklic. Število učencev se je letošnje leto dvignilo za 70, od leta 1934 za 123.

Osební avto zadel ob vlak. Na progi med Krapino in Rogatcem v bližini tekstilne tvornice v Žurnancu se je pripetila 8. septembra nesreča, ki bi bila lahko zahtevala več človeških žrtev. Anton Rosenfeld, izložen aranžer tvrdke Zlatorog v Mariboru, stanujoč v Ptujju, je sifiral osebni avto. V vozu so bili poleg šoferja 56letni trgovec Robert Rosenfeld z ženo, 35letna Terezija Rosenfeld in 51letna zasebnica Marija Kosemberger. Cesta pelje na omenjenem

kraju preko tira in ni zatvornic. Rosenfeld na ovinku ni videl potniškega vlaka iz Krapine proti Rogatcu in je zadel ob lokomotivo. Avtomobil je pognal sunek ob stran. Prednji del avtomobila je obležal proti cesti, ki vodi iz Ptujja. Vsi, ki so pribrželi na kraj nesreče, so bili prvotno prepričani, da so vsi potniki v avtomobilu ubiti, ker je bil prednji del vozila čisto razbit. Izkazalo se je pa, da ima gospa Rosenfeld zlomljeno nogo, oba Rosenfelda sta tudi poškodovana, le gospej Kosemberger se ni nič zgodilo.

Napad na viničarja. V mariborsko bolnico so prepeljali 27letnega Ernesta Papež, viničarja iz št. Ilija v Slov. goricah. Omenjenemu je prebil neznanec v noči na povratku proti domu z hudim udarcem lobanjo.

Smrtna nesreča osemletnega fantka. V Zgor. Javorju je brčnil konj v čelo osemletnega Ivana Stanovnika. Prebil je dečku lobanjo in je bil pri priči mrtev.

Padel z voza in obležal mrtev. Markelj Ignac, posestnik v Rtižu vasi pri št. Vidu, je na vozu tlačil, ko so nakladali reso, katero so nakosili za steljo živini. V voz sta bila vprežena vola, ki sta nenadoma premaknila voz, ne da bi Markelj za to vedel. Padel je vznak raz voza in si zlomil tilnik. Prihodnji dan je že izdihnil svojo dušo. Bil je star 75 let. Zapuščila 10 otrok.

Smrtno podsut mlad delavec. V Radomerščaku pri Ljutomeru je plaz kamenitega gramozca smrtno podsul 26 let starega delavca Maksa Šefa, najemnika pri g. Pihlarju v Radomerju.

Plaz peska zlomil delavcu hrbtnico. V Bukovici pri Ribnici na Dolenjskem je podsulo pri kopanju peska 23letnega delavca Antona Zobeča iz Dan. Reveža so pripeljali v ljubljansko bolnico z zlomljeno hrbtnico.

Kleparski pomočnik se ubil. Pri popraviljanju strehe in žlebov na Marijini cerkvi v Celju je bil 3. septembra zaposlen 32letni kleparski pomočnik Franc Belcl. Ker ni bil privezan, je strmoglavil vsled spodsrednja na pločevini in je padel na tla. Pri padcu si je razbil lobanjo, zlomil si je tilnik, hrbtnico, obe roki in obležal v krvi. Med prepeljavo v bolnico je izdihnil. Zapuščala dvojčka, katerima je mati umrla na porodu 14. julija.

Zepar je izmaknil na kolodvoru v Ljubljani vseučiliščnemu profesorju Znidarsiču v gnječi listnico z 2500 Din.

Pastir utonil v mlaki. Nad Pristavijo vasjo pri št. Vidu pri Stični na Dolenjskem je pri kopanju v mlaki utonil devetletni pastir Jožef Sadar.

Neznanega, od 60 do 70 let starega utopljenca so potegnili iz Save pri Kresnicah. Truplo je bilo že 2—3 dni v vodi.

Pojasnen vlom v trgovino ob severni meji. V noči od 26. na 27. avgusta je bilo vplomljeno v Strihovcu pri št. Iliju v Slov. goricah v trgovino Josipa Šefa. Vlomilci so zginili z raznim blagom za dobrih 40.000 Din. Orožniki so izsledili in zaprli devet ciganov uzmovčev iz prekmurskih ciganskih naselij v Vančevi vasi in v Boreh. Ukradeno blago so našli pri ciganih zakopano. Aretirani so priznali, da so najprej blago odnesli v bisagah. V Jablanci na povratku v Prekmurje so ukradli kmetu konja in voz in so plen peljali do Hraštaja, kjer so pustili vprego in so ukradeni tovor odnesli preko Mure na svoje domove v omenjenih naseljih.

Ubit cigan potegnjen iz Ljubljane. Pri Ljubljani so potegnili iz Ljubljane 35letnega cigana, ki je igral na citre po krčmah ljubljanske okolice. Nekdo ga je najprej večkrat zabol, mu prebil lobanjo in ga je nato vrgel v vodo. Zločin je sigurno zagrešil kak ciganski tovariš.

Pri padcu s kolesa si je zlomila v Celju desno nogo 29letna služkinja Antonija Levčeva iz št. Janža pri Velenju.

Nesreča invalidnega rudarja. Franc Perk, 21letni rudar-invalid iz Trbovelj, se je peljal s kolesom iz Ljubljane proti domu. Blizu Kala mu je odpovedala zavora, padel je 5 m globoko pod cesto in si je zlomil levo nogo. Pomilovanja vrednega rudarja so prepeljali v ljubljansko bolnico.

Iz obupa radi brezposelnosti pod vlak. Na železniškem prelazu, ki veže v Ljubljani Nunsko ulico z drevoredom ob Tivolskem ribniku, se je vrgel pod vlak 35letni hlapec Lovrenc Šelovin, rojen v Hrenovici pri Postojni. V strašno smrt ga je naglala brezposelnost.

Smrtna žrtev z alkoholom podžgane podivjanosti. V Debečem, mali vasi nad Javorjem pri smartnem pri Litiji, je zadnji nedeljo v prepri smrtno zabol rudar Antonijev s Pristove

pri Stični 25letnega mlinarjevega sina Jožefa Žurga, p. d. Balantinovega iz Debečega. Vinjeni fantje so politizirali. Antonijev je prebil 8 let med Hrvati in je zagovarjal mačkovstvo. Žurga se je postavil za pravo dr. Koroščevo politiko, kar je Antonijeva toliko razburilo, da je potegnil nož s klicem: »Kaj je to na Hrvaškem koga ubiti!« Nič zato, saj se vsak dan tam doli koljejo. Po teh besedah je sunil žurgi nož v srce in se je zabodeni zgrudil mrtev. Rajni Žurga je bil miren fant in izučen kovač.

Po 21 letih se je vrnil iz ruskega ujetništva z ženo in tremi otroci Jakob Stupar, doma iz občine Homec pri Kamniku. Ujet je bil kot težko ranjen v bojih ob Dnjestrju leta 1915.

Nezgođe in nesreče. Božjastna 31letna dnarica Ivana Kalan iz Tlake v občini Šmarje je kuhala pičo za svinjo. Naenkrat jo je vrgla bolezen v vročo krmo in se je hudo opekla po levi strani života. — S kolesom je zadel ob blatnik avtomobila Nikolaj Kršič, krčmar iz Lok pri Trbovljah. Kršič je počila lobanja. — Jožef Borštnik, 57letni krčmar in posestnik, se je vračal domov v Videm pri Litiji. Na povratku ga je podrl na tla kolesar in si je Borštnik pri padcu nalomil vrat in si pretresel možgane. — Pod konje je padel dveletni posestnikov sinko Ivan Stele iz Podgore pri Starem trgu. Konji so ga hudo poškodovali po glavi in nogah.

Največje orgle v naši državi je dogradil v št. Vidu nad Ljubljano mojster Jenko za Strossmajerjevo stolico v Djakovu. Orgle imajo 72 registrov, 3 manuale in nad 5000 piščalk.

24. september — Slomščekov praznik!

Upamo, da bomo mogli nekoč obhajati 24. september kot Slomščekov praznik. — Upamo, da ga bodo z nami obhajali vsi katoličani sveta, posebno pa še slovanski narodi.

Že sedaj nam mora ta dan biti kakor praznik! Je to sicer smrtni dan, toda pri Slomščku je njegov smrtni dan dejanska praznični dan! Vsa Slovenija naj ta dan zopet vse svoje misli pa svoje največje hrepenenje zbere pri Slomščku.

Proslava v šolah.

Ministrstvo prosvete je z odlokom z dne 27. junija 1936 o. N. br. 31656 odredilo, da se letos v vseh šolah Slovenije praznuje 24. september kot Slomščekov praznik. Ta odredba pa velja samo za letošnje. Zato naj se letos v resnici prav vzorno pripravi proslavo v vsaki šoli. Ističasno pa prosimo, da se na teh proslavah povsod sklene, da vse slovenske občine, šole in društva naprosijo prosvetno ministrstvo, da ta dan vpelje kot splošen narodni praznik za vso državo. Tozadevna vloga je že v ministrstvu, treba pa jo je podpreti!

Sporod šolskih proslav je določila delno že banska uprava in sicer takole: Ob krajevno običajni uri se vrši šolska sveta maša. Pri tej sv. maši se molji za beatifikacijo Slomščka.

Po službi božji se zberejo otroci v šoli,

Vse za vse šole bomo kupovali v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in v Ptujju!

Za Belo Krajino gradijo vodovod, ki bo stal 14 milijonov dinarjev, imel bo 27 rezervoarjev in bo znašala dolžina glavnih vodovodnih cevi 87 km.

Veji in manjši požari. Nočni požar je uničil v Jasterniku pri Poljčanah 10.000 Din vredno viničarijo posestniku Jožefu Kolarju. — V Sp. Gorici pri Račah je pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Francu Benc, ki ima 15.000 Din škode. — Nočni ogenj je upepelil pri Zgor. Sv. Kungoti gospodarsko poslopje posestniku Ivanu Šerbinek. Škodo cenijo na 20.000 Din. — V vasi Notrajne Gorice pri Brezovici v okolici Ljubljane so doživel 4. septembra zelo velik požar, ki je povzročil 800.000 Din škode. Pogoreli so posestniki: Jožef Sojer, Jakob Kušar, Kozin in Lojze Sojer. Uničene je 20 voz krme ter mnogo žita. Zavarovani so le nekateri. Požar je izbruhnil ob eni uri popoldne v Sojerjevi šupi, pred katero je stal v usodepolnem trenutku 70letni berač Jožef Žabkar, katerega so aretirali, a zanika vsako krivdov. — V Vrhlogi je zgorela 50.000 Din vredna domačija posestniku Štefanu Lahu. — Na Graški gori je bilo upepeljeno gospodarsko poslopje posestniku Jožefu Beričniku, ki ima 25.000 Din škode.

kjer se naj vrši proslava po programu, ki ga sestavi učiteljski zbor.

Ta dan je pouka prost.

Proslava v društvih.

Ta dan ali vsaj naslednje nedeljo naj tudi prosvetna društva, posebno tam, kjer letos še niso imela Slomščekove proslave, priredijo slovesnost, da bo vsak vsak kraj Slovenije zopet oživel v spoštovanju do Slomščka in v hrepenjenju po njegovem poveljanju.

Najlepša proslava bo, ako bodo društva pri skupni službi božji z ostalimi verniki opravila molitve za beatifikacijo.

Proslava v cerkvah.

Kjer so poleg šolske službe božje še druge sv. maše, prosimo p. n. gg. duhovnike, da ta dan opravijo molitev za beatifikacijo in da prejšnjo nedeljo povabijo ljudi k sv. maši in k sv. obhajilu v ta namen.

Podpisujte prošnje za beatifikacijo!

Iz raznih krajev še prejemamo dopise, da bi radi podpisali prošnjo za beatifikacijo, ker dosedaj niso imeli prilike. Prosimo zato vse župne urade, ki eventualno nimajo več pol, da nam sporočijo, jih dopošljemo takoj. Podpise zbiramo dalje in sedaj prihajajo posebno še iz inozemstva. Posebno na dan 24. septembra se naj zbirajo podpisi!

JSZ in koristi kmečkovega delavstva. »Krščansko« socialistična JSZ se rada pohvali s svojo skrbjo za delavske koristi. Njeno glasilo je nastopilo svoječasno proti ustanovitvi Strokovne zveze poljedelskega delavstva. Vendar se je pokazalo kmalu, da je bila slednja nujno potrebna.

Ko je izšel prvi osnutek uredbe o poljedelskih zbornicah se potegovalci za delavstvo pri JSZ niso prav nič zmenili za to stvar, kot da bi bilo vse to nekaj, kar delavstva prav nič ne briga. Šele ko je zagledal drugi osnutek beli dan, smo brali z začudenjem v »Delavski Pravici«, da JSZ capla za marksisti in da je mnenja, da se kmečkovega delavstva nove zbornice prav nič ne tičejo, ker da spada vse delavstvo v delavsko zbornico. To je zelo kratka in enostavna rešitev vse zadeve! Ko je banska uprava sklicala anketo, so

Iver-Kolenc:

Denar.

Sodobni roman.

36

XV.

— Lep spomladanski dan, kaj ne, gospod Muzard? — je dejal Konstantin, natakár v »Café de la Paix«, medtem ko je postavil čajsko piva pred blagajnika.

— Da, lep dan! Zelo lep dan! — je raztreseno odvrnil Muzard.

Natakár je odšel, blagajnik se je pa predal sanjarjenju. Njegove misli so blodile pri znancih. Hipoma ga je vzdramil znan glas:

— To ste vi, gospod blagajnik! Pridite za trenutek k meni.

Muzard je dvignil oči in se okrenil. Pri sosedni mizi je zagledal svojega šefa Blonda. Bil je v družbi starejšega gospoda, ki se mu je zdel znan.

— Kaj se je moglo zgoditi, da ga je njegov gospodar vljudno povabil k sebi? — mu je švignilo skozi možgane.

Vstal je in šel proti Blondovi mizi. Moža sta srkala kavo. Šef je tudi zanj naročil eno. Ko se je vsedel, ga je zaupljivo vprašal:

— Gospod blagajnik, ali niste vi v tesni zvezi s Ciprijanom Lochejem?

— Lahko bi bil, gospod ravnatelj, a nisem — je mirno odvrnil Muzard.

— Gospod Muzard, — je nadaljeval Blond — dobro me razumite! Ko pravim: v tesni zvezi, mislim na prijateljsko zvezo. Ali ste čuli govorice, ki krožijo o Locheju? ...

Muzard je odkimal.

— Ta gospod — je nadaljeval ravnatelj »Pošte« — mi je povedal čudne stvari.

Blagajnik je pogledal Blondovega tovariša. Pri tem se je spomnil na obed pri Locheju. V tem človeku je spoznal onega poslanca, ki je o njem Lochejeva hči rekla, da ne ve, kje ga je oče iztaknil.

— Da, čudne stvari! — se je oglasil poslanec. — Nasproti bankirju je začelo rasti veliko nezaupanje. Govori se, da je bilo vložnih zoper njega več prijav ...

— Zdi se, — je nadaljeval Blond — da so bile zagrešene v organizaciji njegovih različnih podjetij velike nezakonitosti; zdi se, da objavljane izplačil delnic Sudanskega plovstva že splošno ni odgovarjalo resnici. Mnogi celo dvomijo o obstoju tega društva!

— Hm, hm, hm! — je majal z glavo Muzard. — To bo strašen padec.

— Gospod Muzard, — je nadaljeval Blond — vi razumete, da se jaz nahajam pred Lochejem v neprijetnem položaju. On je silno omikan, zanimiv; bil sem pri njem na obisku in on pri meni. A med nami povedano, on je velik prevarant in jaz ga ne morem ščititi v svojem dnevniku.

— Jasno! — se je trpko nasmehnil Muzard. — Posebno prevaranta, ki je — propadel.

Blond je čutil blagajnikov posmeh, a to ga ni vznemirilo. Hladno je nadaljeval:

— Na drugi strani ne morem molčati o škandalu, ki se bo razvil. Ker če bi molčal, ali na kakršenkoli način skušal manjšati krik, ki bo nastal, bi mi javnost očitala, da sem podkupljen. Radi tega vas prosim, gospod Muzard, bodite tako prijazni, pojasnite Locheju, da moje ravnanje ni izdajstvo, marveč posledica stanovske dolžnosti.

Muzard se je ironično nasmehnil.

— Gospod ravnatelj, — je dejal — gospod Loche

je dovolj omikan in bo spoznal vaš položaj. Sicer pa ga bom obiskal in mu vse pojasnil.

— Huda zadeva — si je godel Blond. — Zelo huda zadeva.

Za hip je nastal molk in Muzard se je dvignil.

— Gospod ravnatelj, — je dejal — dovolite, da grem! Tam gredó moji prijatelji, Gérardovi. Rad bi jih dohitel, ker imam z Gerardom neke pogovore.

— Pojdite! — je odvrnil Blond in je prožil blagajniku roko.

Muzard je odhitel. Blond je smehljaje se gledal za njim.

— Oh, kak čudak je ta človek! — se je nato obrnil k poslancu.

Gérardovi so bili zelo veseli. Ali je bil temu vzrok lepi, solnčni dan? Ali morda nova Odetina obleka, šita po najnovejši modi?

Kaka sprememba! Kje je sedaj ona bleda, drhteča Odeta, ki jo je videl onega nesrečnega dne na dirkah v Auteuilu? Odeta se je prelevila v krasno, bogato damo. Muzard je z začudenjem strmел vanjo.

Po medsebojnem pozdravu je začela Odeta veselo čebljati.

— Leherpeux je bil zelo ljubezniv. Prodral je mojo prvo delnico in mi svetloval, naj kupim druge. Ubogala sem. Začela sem kupčevati in zaslužila sem precej denarja. O, Muzard, kako sem srečna in hvaležna Leherpeuxu, ki me je rešil ...

— Odeta je postala zelo razborita — se je vmešal v pogovor Gérard. — Našla je šiviljo in modistinjo, ki ji po ceni delata obleke in klobuke. Jaz ne vem, kako ona dela, a to je dejstvo, da sedaj izhajamo brez denarnih stisk.

Muzard je raztreseno poslušal. Odeta je to opazila in je rekla možu:

— Kaj pripoveduješ gospodu Muzardu te malen-

se je udeležili vsi, ki so mislili, da se jih tičejo nove zbornice. Udeležila se je tudi Strokovna zveza poljedelskega delavstva, ki je edina in uspešno obnem zastopala delavske pravice. Tako se je pokazalo, da je bil tisti, ki so ga nazivali ob rojstvu nepotrebnega, izpolnil svojo nalogo in dokazal upravičenost obstoja, tisti pa, ki si vedno prilašča monopol nad delavstvom, se je pa sam izkazal nepotrebnim. Poljedelski delavci, viničarji! Vaše mesto je samo v Strokovni zvezi poljedelskega delavstva. Le ta organizacija nikdar ne pozabi na vas.

Borba delavstva v Kranju.

Kranj, 30. avgusta 1936.

Kranjsko delavstvo je v nedeljo 30. avgusta ponovno dokazalo v sebi živo vero v prepričanju, da bo le po tej poti prišlo do končne popolne zmage. Kranjski podjetniki so prepovedali našim duhovnikom, da ne smejo vršiti nobenih svetih daritev v tovarniških prostorih, vendar pa je kranjsko delavstvo ostalo zvesto svojim verskim dolžnostim, tako zvesto kakor zvesto in dosledno se bojuje za svoje eksistenčne pravice. Poglejmo v tovarno »Jugobruno«. Ko je to delavstvo zvedelo, da je tovarna, oziroma ravnanatelj prepovedal, da se ne sme vršiti v tovarni sveta maša, je delavstvo takoj sklenilo, da mora na kakršenkoli način zadostiti verskim dolžnostim. Iz tovarne delavci niso smeli izstopiti, ker se je bilo bati, da bi orožniki zasedli tovarniške objekte in bi na ta način pregnali delavstvo iz tovarniških prostorov, kakor so to zahtevali na zadnjih pogajanjih delodajalci dne 28. avgusta 1936. Ker so na teh pogajanjih delodajalci odločno zahtevali, da morajo delavci zapustiti tovarniške objekte, sicer se sploh več pogajali ne bodo, zato delavstvo ni moglo zapustiti tovarniških prostorov. Na pobudo neke zavodne delavke, se je zbralo ob 10. dopoldne na velikem prostoru kakih 200 do 300 katoliških mož in deklet. Tam so skupno molili rožni venec. Po končani molitvi so pa prepevali kongresne pesmi. Ta pobožnost je trajala eno uro. Posebna pohvala gre moškimi, ki so tako lepo sodelovali. S to versko manifestacijo je slovensko delavstvo ponovno dokazalo in obnem tudi odločno odbilo pečat komunizma in marksizma, ki ga hočejo nekateri vsiliti od vseh strani delavstvu. Katoliškemu delavstvu se že desetletja očita, da ne zna braniti delavskih interesov. Sedaj pa je dokazano, da je ravno to delavstvo najbolj disciplinirano v borbi za vsakdanji kruh. Mi katoliški delavci se dobro zavedamo lastnih pravic, katere nam pripadajo po božji in človeški postavi. Zato se tudi ne bomo nehali boriti zanje, dokler ne dosežemo popolne zmage.

Tovariši.

Jesenice. Ze v juliju je MAO, medstrokovni akcijski odbor, ki ga tvorijo zastopniki Saveza metalskih radnika Jugoslavije podruž. Jesenice, Strokovne skupine kovinarjev JSZ Jesenice in podružnice Narodne strokovne zveze Jesenice (ta MAO je bil storjen na pobudo voditeljev ljudske fronte ali bolje, na pobudo nevidnih sil od Urala in Volge, sil, ki so lani organizirale stavko na Jesenicah, s katero so strašili tudi že letos) vložil na KID zahteve, o katerih je vedel, da ne bo dosegel niti 15%. To vse samo zato, da bi se delavstvo razburjalo in držalo v vednem bojem razpoloženju, ker imajo framsanski socialistični vodje velik interes na tem. V ponedeljek 7. sept. je podjetje dalo odgovor natisnjen v letaku, ki ga je prejel vsak delavec. Naslovljen je na delavstvo KID, na zgoraj imenovane organizacije na Jesenicah in Javorniku in na starešinstvo delavskih zaupnikov. Kar ima delavstvo s kolektivno pogodbo in socialno zakonodajo določeno, se bo izvajalo še v bodoče. Namesto § 218. ob. zak. se uveljavlja § 1154b občega državlanskega zakona. Odgovor

Vse za vse šole v Tiskarni sv. Cirila

v Mariboru: Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6, Trg Kralja Petra 6
v Ptuj: Slovenski trg 7.

Na obroke lahko dobijo šolske potrebščine:

1. Člani Nabavljalne zadruge državnih nameščencev (Rotovski trg, kjer naj zahtevajo nakaznico za Cirilovo).
2. Člani železničarske Nabavljalne zadruge (Frankopanova ulica in Aleksandrova cesta, kjer naj zahtevajo nakaznico za Cirilovo).
3. Nastavljenci in delavci v podjetjih, če ista prevzamejo zaračunavanje obrokov.

Vse pa, ki kupujejo v naših prodajalnah, zagotavljamo, da bodo z blagom in nizkimi cenami zadovoljni.

Priporoča se

TISKARNA SV. CIRILA.

je precej obširen. Na koncu je opomba: Da more celokupno delavstvo spoznati pravilni smisel in dobesedno celotno vsebino našega odgovora, smo ta odgovor istočasno razdelili vsemu delavstvu.

Vestnik Zveze združenih delavcev.

Ribnica. Lesni delavci. Pri nas je bila ustanovljena konec meseca avgusta podružnica Narodne strokovne zveze lesnega delavstva. Reči moramo, da je bila ustanovitev tega društva popolnoma odveč, in da bo imelo naše lesno delavstvo od nje samo škodo, kar bodo čez čas videli vsi, ki tega danes še ne vidijo. Zakaj? V našem kraju že obstoja podružnica Zveze združenih delavcev, ki je pričela sistematično delati za izboljšanje razmer našega delavstva. Tudi delavci sami, so po ogromni večini katoliško zavedeni. To pa seveda lastniku največjega lesnega podjetja pri nas, hudemu JNS-arju, ni všeč. Njemu in drugim JNS-arjem je naša organizacija trn v peti. Pred ustanovitvijo naše organizacije so se JNS-arji prav malo brigali za delavstvo, čeprav so imeli polno možnost mu pomagati, ker so imeli dolga leta ves položaj v rokah. Do tega jim seveda ni bilo. Sedaj pa kar naenkrat taka vneza! In tako se je pričela agitacija za ustanovitev podružnice nacionalne strokovne organizacije, ki si je prizadevala pri zadnjih volitvah v delavsko zbornico z vsemi sredstvi in tudi s terorjem zvišati svoje glasove. Pri ustanovitvi nacionalnega društva so pridno pomagali nacionalni podjetniki. Kdor je pri nas organiziran, pri njih ne dobi kruha. Ali se je čuditi potem, če se dobe pri sedanjih težkih razmerah dvojica, trojica od naših, ki sta vsled kruhoborstva prestopila v nasprotno organizacijo. Primerilo se je celo, da so morali prinesiti delavci izjavo, da so pri nas izstopili, da so dobili delo pri nacionalistu. Podružnici NSZ čestitamo k »lepemu razvoju«. Njeni vodje se naj zavedajo, da stoji društvo na trilih nogah, ker je odvisno od podjetnikov in ne od volje delavstva. Naj nam ne zamerejo, če bomo imenovali njihovo društvo odslej rumeno, ker je rumena barva znak vseh tistih organizacij, ki so nastale po zaslugi podjetnikov. Govornik rumenih je na ustanovnem občnem zboru pravil, da ZZZ ni bila sprejeta v delavsko zbornico, ker je »postavila slabe pogoje«. Tisti gospod ve, da to ni res. Naše časopisje je to zadevo že zadostno pojasnilo, zato na take neumnosti ne bomo več odgovarjali. Vi delavci pa vidite sedaj sami, da je vaša organizacija le Zveza združenih delavcev, ker je le ona nastala z vašo voljo. Zato se je trdno držimo. Ze marsikak vihar je šel preko naše ribniške doline, pa bo konec tudi nacionalne burje kot je že marsikje. V slogi je moč!

Soteska pri Novem mestu. Vse članstvo podr. ZZZ v Soteski »ogorčeno protestira proti ravnanju Ljubljanske Delavske zbornice, ki je proti zakonu in pravilom zaprla pot Zvezi združenih delavcev v to zbornico. Delavci, člani prizadete organizacije opravljajo nasproti Zbornici, s plačevanjem prispevkov, enake dolžnosti kot člani drugih registriranih organizacij, zato brezpogojno zahtevajo enakopravnost.

Iz Centrale. Nekatero podružnico nam še niso odgovorile na zadnje okrožnico. Tudi članarine za tekoči mesec še ni poravnalo par podružnic. Prosimo, da to čimprej storite! — Poslovne knjige dobite pri Centrali. Pozdravljeni! Bog živi!

Sportne prireditve SK Planine v Ljubljani. — SK Planina je najmlajši sportni klub Ljubljane, pa je vendar priredil te dni takšno prireditev, ki jo jedva zmorejo veliki klubi z dolgoletno tradicijo. Javnosti se je predstavil novi klub z velikopotezno prirejenimi sportnimi dnevi, ki so se vršili v nedeljo 6., ponedeljek 7. in torek 8. septembra na krasnem klubovem igrišču Stadionu. Dasi je nedeljsko prireditev ovalar močan dež, ki je preprečil, da bi prišlo številnejše občinstvo, je vendar pokazal že prvi dan, da razpolaga klub z izredno močnim kadrom atletov. Prireditve so izpolnjevale tekme v lahki atletiki, odbojki in namiznem tenisu. Ze iz prvega na-

Tako streljajo v Rusiji za vsako malenkost na smrt obsojene žrtve.

stopa je razvidno, da bo igral klub v slovenskem in jugoslovanskem sportu še važno ulogo in gotovo se bo v kratki dobi prerinil v ospredje vsega slovenskega sportnega gibanja.

Plavalno prvenstvo Maratona. Mariborski Maraton je priredil v ponedeljek klubsko plavalno prvenstvo, s katerim je nekako oficijelno zaključil letošnjo plavalno sezono. Maratonska plavalna sekcija je v tem letu zavidljivo napredovala. Klub si je pridobil zlasti močan kader juniorjev, ki se bodo sčasoma razvili v odlične plavalce, zlasti ker imajo zelo veliko volje in požrtvovalnosti za treninge. Morda bo že prihodnje leto, če bo šel razvoj s takim tempom naprej, igrala maratonska plavalna sekcija v slovenskem sportu dokaj važno vlogo.

Nogomet. V nedeljo se je vršila v Belgradu meddržavna tekma med Jugoslavijo in Poljsko. Jugoslovanska enajstorka je zmagala nad Poljaki z visokim rezultatom 9:3. Bila je ves čas igre v veliki premoči. Jugoslovanska nogometna reprezentanca je s to zmago dokazala, da spada med najodličnejše predstavnike evropskega nogometa. Le škoda, da nismo poslali na letošnjo berlinsko olimpijado našega moštva. Poljska je dosegla na olimpijadi tretje mesto. Z visoko zmago nad poljskim olimpijskim moštvom je jugoslovanska reprezentanca pokazala, da bi si bila lahko priborila prvo mesto. — V Mariboru sta bili preteklo soboto in nedeljo dve mednarodni tekmi. Gostovalo je moštvo SK Weiz-a iz Avstrije, ki je v soboto izgubilo proti SK Železničarju z 8:1, naslednjega dne pa proti SK Rapidu z 10:1. — V Ljubljani je priredil v nedeljo eden najmanjših, pa najagilnejših klubov SK Reka proslavo svoje 10letnice. Priredil je nogometni turnir, katerega so otvorili ljubljanski in mariborski nogometni sodniki z nogometno tekmo. Oboji so igrali neodločeno 3:3. Potem je premagal SK Ljubljana SK Slovana s 5:2, SK Reka—SK Hermes s 5:2. V torek je bilo nadaljevanje turnirja. SK Ljubljana si je priboril lep pokal ministra za telesno vzgojo. — V Celju je priredil SK Olimp svoj sportni dan. V okviru prireditve je bila nogometna tekma med SK Ljubljano in SK Olimpom. Ljubljana je prišla v Celje s svojim ligaškim moštvom in zmagala z rezultatom 4:1. — V Zagrebu je slavil Gradjanski 25letnico svojega obstoja. Na nogometnem turnirju, ki se je ob tej priliki vršil, je premagal Hašk Concordio s 3:1. Gradjanski pa angleško moštvo Silema Wanderers s 4:1. — Na Dunaju se je vršila prva finalna tekma za srednjeevropski pokal med obema finalistoma Avstrio in Sparto iz Prage. Tekma se je končala neodločeno 0:0. Prihodnja tekma se vrši v nedeljo v Pragi.

Lahka atletika. V Belgradu se je vršilo tri dni državno lahkootletsko prvenstvo, ki se je zaključilo v nedeljo. Zal se tega prvenstva niso udeležili naši najboljši atleti, ki so izostali iz protesta proti vodstvu lahkootletske zveze. Tako potem to prvenstvo ni moglo dati tistih rezultatov, ki so se pričakovali. Rezultati so precej povprečni, vse eno pa sta bila zrušena dva dosedanja državna rekorda.

Plavanje. V Ljubljani se je vršila pretekli petek zvečer nočna plavalna tekma med reprezentancama Ljubljane in Gradca. Ljubljansko reprezentanco so tvorili najboljši plavalci Hirtje. Zmagala je Ljubljana z visokim rezultatom v plavanju in waterpolu. — V Dubrovniku je imel tamošnji Jug tekmo z madžarskim klubom MAC. V skoraj vseh plavalnih disciplinah so zmagali Madžari, razen 100 m hrbtno, kjer je bil prvi Ciganović z 1:15, doméim je Jug zmagal v waterpolu 3:2.

Ali si že obnovil naročnino?

Mail oglaš. Vsaka beseda samo 50 par. Male oglase je treba poslati vsaj do četrtega zjutraj in jih je treba plačati naprej.

kosti, ki ga ne zanimajo! Ali ne vidiš, da je zaposlen z drugimi stvarmi.

Gérard je šele sedaj opazil Muzardov zaskrbljeni obraz.

— Ali imaš kake neugodnosti? — ga je vprašal prijateljsko.

— Ne! — je odkimal Muzard. — Pravih neugodnosti nimam. Pač pa sem prej slišal vest, ki me je zelo iznenadila. Blond mi je povedal, da je Loche pred bankrotom...

— Kaj?... Kaj praviš? — se je začudil Gérard.

— Ali je propadel? — je vprašala Odeta.

— Da! — je prikimal blagajnik. — Morda bo že čez štiriindvajset ur v zaporu.

Zakonca sta z neko grozo v očeh strmela vanj. Čez čas se je Gerard oglašil:

— In ti sedaj triumfiraš! Ker si preziral tega lopovskega Locheja.

Muzard je odkimal.

— Ne!... Njegovo delo me je zanimalo in če bi uspel, bi dejal: »Dobro!« Danes je propadel in moram reči: »Škoda!« ker mu nikdar nisem želel zla.

Odeta je prebledela in se je tresla od razburjenja. Z jokavim glasom je ponavljala:

— Tak človek ko gospod Loche! In tako končati! Nemogoče!

Muzard je bil v mislih odsoten. V duhu je bil pri Locheju. S tem človekom ni nikdar soglašal, a sedaj ga je pomiloval.

Prijatelji so se podali v kavarno in so se vsedli ne daleč od Blondove mize. Gérardova sta naročila kavo, Muzard pa malinovec. Bili so molčeči. Le tu in tam je padla kaka beseda. Muzard je skrivaj pogledoval proti Blondovi mizi. Moža sta se živo razgovarjala in vmes posmehovala. Blagajnik je čutil, da govorita o Locheju in se na njegovo račun škodljivo smejeta.

Znanci so hipoma ostrmeli. Pred vhodom v ka-

varno se je ustavil krasen avto. Iz njega je stopil Ciprijan Loche. Ponosno se je vzravnal in pogledal po prostoru.

Muzard je v tem hipu zaslišal za seboj ropot premaknjenih stolov. Ozrl se je in videl, kako sta se Blond in poslanec skrivaj oddaljevala in izginila pri stranskih vratih. Nekaj stalnih odličnih obiskovalcev kavarne »de la Paix« je storilo isto. Gérard je strmela skozi okno v pročelje Opere, Odeta pa je hitro pila kavo, da bi se čimprej mogla posloviti in oditi.

Ciprijan Loche se je počasi bližal. Ni mu ušel noben begunec, a ni se vznemiril. Na ustnicah mu je poigraval ponosen smehljaj.

Muzard se je spomnil na to, s kolikimi častmi so obsipali Locha ljudje, ki so sedaj pobegnili in ga je prevzel stud do njih. V njegovih očeh je bil Loche mnogo večji ko v dneh svoje slave. Vstal je in šel bankirju nasproti. Pozdravil ga je in mu rekel:

— Izvolite, gospod Loche, tu je prazen prostor. Pokazal mu je stol pri svoji mizi.

— Ah! Oprostite, gospod Muzard! — se je nasmehnil Loche. — Dosedaj vas niti nisem opazil. Veseli me, da sva se dobila. Rad bi govoril z vami o važni stvari.

Medtem je uprl svoje sive oči v Muzardove, kakor da bi hotel v njih brati, ali ta mož, ki se mu je vedno upiral, ve za njegovo nesrečo. Čez čas je povesil oči in si odgovoril: »Ve«.

Gérardova sta med tem vstala in se poslovila. Loche je skomignil z rameni in se nasmehnil. Nato se je vsedel in začel:

— Gospod Muzard, sedaj vam povem, zakaj me veseli, da sva se dobila. Rad bi vam govoril o svojem novem podjetju: namenim izdajati finanjski dnevnik; kakršnega svet še ni videl in ki se bo imenoval: »Blagajna.«

Muzard se ni mogel premagati in je začudeno

vzkliknil. Misli je, da je Loche strt, a glej, on snuje nova, morda še bolj drzna podjetja.

— Vi se čudite? — se je nasmehnil bankir. — Zakaj? Ah, ja! Slišali ste neumne vesti, ki se širijo o meni. Mene niso vznemirile. Ne bojim se ničesar! Vi dobro veste, kako stojijo moja podjetja: tovarna v Grenellu je v izvrstnem stanju, Herblay je zlata jama. Obtožujejo me zaradi poslovanja moje banke. Kak nesmisel! Take neumnosti govorijo samo ljudje, ki nimajo nobenega pojma o poslovanju velikih denarnih zavodov. Sicer pa naj govorijo. Jaz jim bom pokazal, da je njihovo čevkanje brez podlage. Moj dnevnik bo imel ogromen uspeh. Osnoval bom delniško družbo. Upravni svet je že osnovan. Samo ravnateljja še nimam.

Za hip je utihnil in se zamislil. Nato je z resnim glasom nadaljeval:

— Gospod Muzard, vesti, ki krožijo o meni, niso spremenile vašega vedenja nasproti meni in jaz se vam za to srčno zahvaljujem. Nekdanji prijatelji so zbežali, a vi, ki se mi niste uklonili, ste ostali. Vedno sem vas spoštoval, a šele sedaj sem spoznal v polni meri, kak človek ste.

— Vi veste, kaj mislim o denarju — je odvrnil Muzard. — A lahko vam rečem, da vas ni nihče tako občudoval ko jaz — radi vaše drznosti, sposobnosti in ravnodušnosti... Občudoval sem vaše trdno zaupanje v popolno zmago...

— Kaj hočete? — je dejal Loche. — Jaz spadam med velike pustolovce, ki se ne zadovoljujejo z malimi stvarmi, marveč si hočejo osvojiti svet in v svoji navdušenosti in samozavesti mislijo, da se jim bo to posrečilo...

Umolknila sta in se zagledala skozi okno. Zunaj se je zvečerilo. Mimo kavarne so švigali avtomobili. Loche je hipoma vstal in rekel:

(Dalje sledi.)